Hukuk Bölümü 2013/1340 E. , 2013/1572 K.

- **DAVALI TARAFINDAN, DAVACIYA GÖNDERILEN VE HUKUKA AYKIRI OLDUĞU IDDIA EDILEN ECRIMISIL İHBARNAMESININ İPTALI ISTEMI ILE AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 10

"İçtihat Metni"

Davacı : B.N.B.

Davalı : İstanbul Defterdarlığı

Vekili : Av. H.Ş.

O L A Y : Davacının İstanbul 3. İdare Mahkemesi'ne verdiği 12.03.2012 tarihli dava dilekçesinde özetle; kendisine, 07.03.2012 tarihinde 24.02.2012 gün ve BR10-3651-272-2 sayılı ecrimisil ihbarnamesinin gönderildiğini; öncelikli olarak ihbarnamenin muhatabının kendisi olmadığını; yazı muhatabının, kendisinin de başkanı olduğu Göztepe Hilal Spor Kulübü olduğunu belirterek; hatalı yapılan işlemin iptaline karar verilmesi istemi ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı İstanbul Defterdarlığı Kayyım Bürosu Başkanlığı'na izafeten İstanbul Muhakemat Müdürlüğü vekili, süresi içerisinde verdiği cevap dilekçesinde özetle; görev itirazında bulunmuştur.

İstanbul 3.İdare Mahkemesi ; 28.09.2012 gün ve 2012/425 esas sayılı kararı ile, iptali istenen işlemin, idare tarafından tek yanlı irade beyanı ile yapılan, tasarrufi nitelikte kesin ve yürütülmesi gerekli bir idari işlem olması nedeni ile davaya idari yargıda bakılması gerektiğini belirterek; görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı İstanbul Defterdarlığı Kayyım Bürosu Başkanlığı'na izafeten İstanbul Muhakemat Müdürlüğü vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyasının onaylı bir örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı; Davaya konu iptali istenen ecrimisil talebine dair kayyım ihtarının, hukuki niteliğinin belirlenmesi ve kayyım işlemlerine karşı başvurulacak yargı yerinin belirlenmesi için ilgili mevzuatın ve kayyımlık müessesesinin hukuki niteliğinin belirlenmesi gerektiğini;

Kayyımın, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek için atanan kişi olduğunu ve bu hali ile bir özel hukuk kurumu niteliğinde olduğunu; bu nedenle kayyım hakkındaki düzenlemelerin 4721 sayılı Medeni Kanun'un "Vesayet" başlığı altındaki üçüncü bölümünde 396. ve devam eden maddelerinde yapılmış olduğunu; Medeni Kanun'un vasi hakkındaki hükümleri, aksi belirtilmiş olmadıkça kayyım hakkında da uygulanacağını; M.K. 396. maddesinde, vesayet organlarının vesayet daireleri ile vasi ve kayyımlardan oluştuğunun; aynı kanunun 397. maddesinin 2. fıkrasında ise vesayet makamının, Sulh Hukuk Mahkemesi, denetim makamının, Asliye Hukuk Mahkemesi olduğunun düzenlendiğini; Ayrıca Medeni Kanun'un 427. maddesinde "Yönetim Kayyımlığı"na yer verildiğini ve bu maddede kayyım atanma hallerinden birinin de "bir kimsenin uzun süreden beri bulunamaması ve oturduğu yerin bilinememesi olarak" olarak düzenlendiğini;

Özel bir yasa olan 3561 sayılı Kanun'un 1. Maddesinde yasanın amacının, "M.K. hükümleri kapsamında kişilerin malları hakkında yönetim kayyımı atanması sırasında, bu mallarda Hazinenin de menfaatinin bulunduğunun anlaşılması haline münhasır olmak üzere, tayin edilecek kayyım ile ilgili düzenleme yapılması" olarak düzenlendiğini; 3561 sayılı yasanın 24/07/2008-5793 S.K./22.mad. ile değişik 2. maddesi 1. fıkrasındaki düzenleme ile de Kayyım tayini hususunda M.K. hükümleri ile paralel düzenleme yapıldığını ve Medeni Kanun hükümlerine atıfta bulunulduğunu; 3561 sayılı yasanın uygulanmasına ilişkin 27230 sayılı Yönetmeliğin 5. maddesinde Kayyımın görev ve yetkilerinin Medeni Kanunla paralel şekilde, "malvarlığının değerlendirilmesi ve korunması için gerekli tedbirleri almak, bu kapsamda taşınır ya da taşınmazı kiralamak ve bu malların haksız işgali halinde ecrimisil talep etmek" olarak düzenlendiğini, aynı yönetmelikte mal memurlarının kayyım olarak yaptıkları iş ve işlemlerin denetiminin M.K. hükümlerine göre vesayet makamı tarafından yapılacağının açıkça düzenlendiğini, davaya konu ihtarnamenin de bu kapsamda kayyımın malvarlığını idaresine ilişkin bir özel hukuk işlemi niteliğinde olduğunu ve 2886 sayılı Devlet ihale kanunu kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığını;

Bu nedenlerle, vesayet makamı tarafından kayyım tayin edilen İstanbul Defterdarının davaya konu ecrimisil isteminden kaynaklanan sorunun özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözülmesi gerektiği belirtilerek; 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 11.11.2013 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı İstanbul Defterdarlığı Kayyım Bürosu Başkanlığı'na izafeten İstanbul Muhakemat Müdürlüğü vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, davalı İstanbul Defterdarlığı bakımından 10.maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava,davacıya 07.03.2012 tarihinde İstanbul Defterdarlığı tarafından BR10-3651-272-2 sayılı yazı ile gönderilen ecrimisil ihbarnamesinin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dava dosyası incelendiğinde; İstanbul Defterdarlığı Milli Emlak Dairesi Başkanlığı Kadıköy Emlak Müdürlüğü'nün 28.09.2001 gün ve 41205 sayılı yazısı ile; 109 Pafta 501 Ada 65, 66 ve 67 parsel sayılı taşınmazların Suudi Arabistan uyruklu kişiler adına kayıtlı

olduğunu, bu kişilerin akıbetinin İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nce araştırılmaya devam edildiğini, bu süre zarfında hazinenin menfaatinin korunması adına taşınmazlara 3561 sayılı yasa gereğince kayyım tayin edilmesi gerektiğini belirterek; Kadıköy Sulh hukuk Mahkemesi'ne başvurduğu; Kadıköy 2. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 25.12.2001 gün ve 2001/892 sayılı kararı ile 3561 sayılı Kanun gereğince, İstanbul Defterdarı Kadir Boy'un kayyım tayin edilmesine karar verdiği anlaşılmıştır.

Dava konusu taşınmazların, İstanbul Defterdarlığı tarafından 08.09.2010 gün ve 14147 sayılı sözleşme ile C.K.isimli kişiye kiralandığı; taşınmazların C.K.'ye kiralanması üzerine, Göztepe Hilal Spor Kulübü Başkanlığı'nın bila tarih ve sayılı yazısı ile, dava konusu 109 Pafta 501 Ada 65,66 ve 67 parsellerde bulunan çay bahçesinin, Kadıköy Belediye Başkanlığı tarafından, Göztepe Hilal Spor Klubü'ne 27.06.1991 gün ve 57842 sayılı sözleşme ile kiralandığını, bu kira sözleşmesi mevcutken Kayyım Bürosu tarafından gerçekleştirilen 2. Kira sözleşmesinin geçerli olmadığını, hukuka aykırı olan işlemden dönülmesine karar verilmesini talep ederek İstanbul Defterdarlığı'na müracaat ettiği, İstanbul Defterdarlığı Kayyım Bürosu Başkanlığı'nın 05.10.2010 gün ve 8481 sayılı yazısı ile 1991 yılından beri kullanıldığı belirtilen dava konusu yere ilişkin geçmiş dönem ecrimisil borçlarının ödenmesi ile bundan sonra aylık 2100.00 TL kira bedeli üzerinden kullanılmaya devam edilmesi talebinin kabul edilip edilmediği hususunda Göztepe Hilal Spor Kulübü Başkanlığı'na yazı yazıldığı, Kulüp Başkanı B.N.B.'nın 31.05.2005 tarihli cevabi yazısında; Ekrem Yılmaz isimli kişiye uygulanan kiralama usulünün kendilerine uygulanmadığını, kontratın daha kulübün resmi kişiliği ve geçmişi de göz önüne alınarak yeniden düzenlenmesini talep ettiklerini belirttiği, Kayyım Bürosu Başkanlığı'nın söz konusu yazı cevabını kiralama isteği olarak değerlendirmediği ve C.K.ile imzalanan sözleşmeyi feshetmediği anlaşılmıştır.

Dava konusu olayda ise; davalı İstanbul Defterdarlığı Kayyım Bürosu Başkanlığı tarafından, dava konusu alanda bulunan ve Göztepe Spor Kulübüne ait tesisler nedeni ile 2007 yılından 2009 yılına kadar geçen süre için ecrimisil ihbarnamesi gönderdiği, davacının söz konusu ihbarnamenin iptali istemi ile İstanbul İdare Mahkemesi'ne dava açtığı, İstanbul Defterdarlığı tarafından dava konusu olayda adli yargının görevli olduğunu belirterek görev itirazında bulunduğu ve görev itirazının İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin 28.09.2012 gün ve 2012/425 esas sayılı kararı ile reddedilmesi üzerine, davalı tarafından görevli yargı yerinin belirlenmesi istemi ile dosyanın mahkememize gönderilmesini talep ettiği anlaşılmaktadır.

Görevli yargı yerinin belirlenmesi açısından; ilk olarak, kayyım sıfatı ile hareket eden İstanbul Defterdarlığının, tesis ettiği işlemlerin idari nitelikte olup olmadığı belirlenmelidir.

27/05/1989 tarih ve 3561 sayılı Mal Memurlarının Kayyım Tayin Edilmesine Dair Kanun 'un 1. maddesinde; " (Değişik madde: 24/07/2008-5793 S.K./21.mad)Bu Kanunun amacı, bir kimsenin uzun süreden beri bulunamaması veya oturduğu yerin bilinememesi nedeniyle malvarlıkları üzerinde Hazine menfaatinin korunmasını sağlamak üzere; mahallin en büyük mal memurunun kayyım olarak atanması, yetkileri, yetki devri, kayyımlık mallarının yönetimi ve giderleri, kayyım ve görevli personele ödenecek ücretler ile diğer hususlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir." denilmek suretiyle gaip kişilerin malvarlığında hazine menfaatinin korunması amacı ile mahallin en büyük mülki amirinin kayyım atanacağının düzenlenmiştir.

27/05/1989 tarih ve 3561 sayılı Mal Memurlarının Kayyım Tayin Edilmesine Dair Kanun 'un 2. maddesinde; "22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 427 nci maddesine göre, bir kimsenin uzun süreden beri bulunamaması veya oturduğu yerin bilinememesi veya ortada bulunmayan ve miras açıldığında sağ olup olmadığı ispatlanamayan mirasçının payının resmen yönetilmesi amacıyla kayyım atanmasının gerektiği hallerde, vesayet makamı; bu kimselerin malları üzerinde Hazinenin hak ve menfaati bulunup bulunmadığını, mahallin en büyük mal memurluğundan araştırır. Hazinenin hak ve menfaatinin söz konusu olduğunun anlaşılması hâlinde, mahallin en büyük mal memurunu yönetim kayyımı tayin eder. " denilmek sureti ile mal memurunun kayyım tayin edilmesinde izlenecek usul belirlenmiş ve 4721 sayılı TMK'na atıf yapılmıştır.

16/05/2009 tarih ve 27230 Sayılı Mal Memurlarının Kayyımlığı Hakkında Yönetmelik'in 9. maddesinin 1. fıkrasında; "Taşınır ve taşınmazlarla haklar, öncelikle kiR.a verilmek suretiyle yönetilir. Kira sözleşmelerinin süresi, kayyımlıkla yönetim süresi dikkate alınarak belirlenir. Ancak, bir yıl veya daha uzun süreli ürün ve üç yıl veya daha uzun süreli taşınmaz kirası sözleşmeleri yapılması vesayet makamının iznine tabidir. Kiralama işlemleri, işgale uğR.an taşınmazların tahliyesi ve işgal nedeniyle talep edilecek kullanım bedellerinin takip ve tahsili ile diğer konulara ilişkin işlemler, kendisine kayyım atanan kişinin hak ve menfaatleri gözetilerek kayyımca yürütülür." denilmek sureti ile tayin edilen mal memurunun kayyım sıfatı ile yapacağı kira sözleşmelerinde vesayet makamından izin alması gerektiği düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 10.maddesinin 1. fıkrasındaki; "Olağan yönetim ve işletme ihtiyaçları dışında kalan taşınır veya diğer hak ve değerlerin alımı ile olağan yönetim sınırlarını aşan yapı işlerinin yapılması vesayet makamının iznine tabidir." şeklindeki düzenleme ile malvarlığı üzerinde kayyım atanan mal memurunun yapacağı tasarrufi nitelikte işlemlerin de vesayet makamının iznine tabi olacağı düzenlenmiştir.

Yine Yönetmeliğin 14.maddesinin 2. fıkrasında; "Her takvim yılı sonu itibarıyla, kişi hesapları ile ilgili yapılan işlemler, elde edilen gelirler, yapılan harcamalar ve malvarlığı değerleri hakkında düzenlenen faaliyet raporunun birer örneği, izleyen yılın mart ayı sonuna kadar 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre vesayet makamına ve Bakanlığa gönderilir." denilmek sureti ile mal memurunca izin alınmaksızın yapılan işlemlerin de faaliyet raporu haline getirilerek vesayet makamının denetimine sunulacağı düzenlenmiştir.

Son olarak adı geçen Yönetmeliğin 24. maddesindeki; " Kayyımlık işlemleri; 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu gereğince vesayet dairelerinin denetimine tabidir. Ayrıca, kayyımlık işlem ve hesapları Bakanlıkça gerektiğinde denetletilebilir." şeklindeki düzenleme ile mal memurunun işlemlerinin denetiminin vesayet makamının denetimine tabi olduğu açıkça belirtilmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 397. maddesinde; "Kamu vesayeti, vesayet makamı ve denetim makamından oluşan vesayet daireleri tarafından yürütülür. /Vesayet makamı, sulh hukuk mahkemesi; denetim makamı, asliye hukuk mahkemesidir." denilmek sureti ile adli yargı mahkemelerini vesayet ve denetim makamı olarak belirlemiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 403. maddesindeki; "Vasi, vesayet altındaki küçüğün veya kısıtlının kişiliği ve malvarlığı ile ilgili bütün menfaatlerini korumak ve hukuki işlemlerde onu temsil etmekle yükümlüdür./Kayyım, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek için atanır./Bu Kanunun vasi hakkındaki hükümleri, aksi belirtilmiş olmadıkça kayyım hakkında da uygulanır." şeklindeki düzenleme ile vasi hakkındaki hükümlerin kanunda aksine hüküm bulunmadığı durumlarda kayyımlar için de geçerli olacağının düzenlendiği görülmektedir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 461. maddesinde ise; " Ayırt etme gücüne sahip olan vesayet altındaki kişi ve her ilgili, vasinin eylem ve işlemlerine karşı vesayet makamına şikayette bulunabilir./Vesayet makamının kararlarına karşı tebliğ gününden başlayarak on gün içinde denetim makamına itiraz edilebilir." denilmek sureti ile vasinin (403. maddedeki atıf nedeni ile aynı zamanda kayyımın) işlem ve eylemlerine karşı vesayet makamı olarak Sulh Hukuk Mahkemesi'ne şikayet ya da itiraz yolu ile başvurulabileceği düzenlenmiştir. Vesayet makamının kararına karşı da denetim makamı olarak Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurulabileceği düzenlenmiştir.

Tüm bu yasal düzenlemeler ışığında dava dosyası değerlendirildiğinde; davalı İstanbul Defterdarının, Kadıköy 2. Sulh Hukuk

Mahkemesi'nin 25.12.2001 gün ve 2001/892 sayılı dosyası ile 3561 sayılı Kanun gereğince dava konusu taşınmazların yönetimi için kayyım olarak tayin edildiği, dava konusu taşınmazların 16/05/2009 tarih ve 27230 Sayılı Mal Memurlarının Kayyımlığı Hakkında Yönetmelik'in 9. maddesinin 1. fıkrasında belirtildiği şekilde kayyım tarafından kiralandığı ve ödenmeyen önceki dönem kira ve haksız kullanım bedellerinin tahsili için 24.02.2012 gün ve 1685 sayılı ihbarnamenin hazırlanarak davacıya gönderildiği, mal memurunun söz konusu işleminin 3561 sayılı Kanun ve 27230 Sayılı Yönetmelik'de yapılan atıflar gereğince 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine tabi olduğu ve bu niteliği gereğince sorunun 4721 sayılı TMK'nun 2. Kitap 3. Kısım'da düzenlenen "Vesayet Hukuku" hükümleri çerçevesinde adli yargı yerince çözüme kavuşturulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı İstanbul Defterdarlığı vekilinin görev itirazının İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nce reddine ilişkin kararın kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı İstanbul Defterdarlığı vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE ilişkin İstanbul 3.İdare Mahkemesi'nin 28.09.2012 gün ve 2012/425 Esas sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 11.11.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.